

Naročnina \$2.00 na leto. Izhaja dva krat na teden.

CLEVELANDSKA AMERIKA

NEODVISEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI.

CLEVELANDSKA AMERIKA
Excellent advertising medium.

104. — NO. 104

CLEVELAND, OHIO, TOREK, 28. GRUDNA, 1915.

LETO VIII. — VOL. VIII.

Sijajno zborovanje narodne skupščine

Slovenska Liga je priredila v nedeljo narodno zborovanje, katere se je udeležilo mnogo nad tisoč ljudi. Slovesni govori govornikov so naredili globok utis na slovensko, hrvatsko in srbsko množico. Slike iz tužne Avstrije pred očmi naroda. Moralni uspeh nedeljskega shoda je zagotovljen.

—Bolj veličastne narodne skupščine še ni doživela velika jugoslovanska naselbina v Clevelandu kot se je vršila v nedeljo, 26. dec. v Ordinovih dvorani. Imeli smo že sijajne shode največjih ameriško-slovenskih rojakov, toda shod v nedeljo je prekosil vse druge. Zborovanje je bilo napovedano ob 2. uri popoldne, pa že ob 1. uri je bilo veliko število zavednih rojakov, kakor tudi bratov. Hrvati in Srbi v dvorani, in ko je bila ura dve, je bila velika dvorana natlačena polna mala dvorana zraven pa skoro do polovice, pa še na stopnicah so stali ljudje in mnogo se jih je moralo vrniti, ker ni bilo prostora. Angleški listi, ki so tudi prinesli obširno poročilo o shodu, cenijo množico na 2000 ljudi.

Zborovanje je bilo otvorjeno po predsedniku Slovenske Lige, kakor je povzel besedo Don Niko Grškovič. Besede gorke narodne ljubezni, hrepenenja po svobodi in neodvisnosti naroda je kar plamtelo iz njegovih besed, in z vsem patosom nam je nastikal dolgo vrsto narodnega tpijenja, prevar in bridkosti, katere je jugoslovanski narod prestal v železi svoje mačeha — Avstrije. Svečano odobravajenje pričujoče množice, ki je skrajno mirno in zdojstojanstveno poslušala, se je glasilo od trenutka do trenutka. "In če je to dežela pravice, kjer morate vi plačevati davke, da s temi davki vlada zida šole, kjer se vaši otroci uče zaničevati mater in očeta, dočim morate vi, ki ste v tujini, nabirati denar, da ga pošljete domov, da se gradijo slovenske šole, potem ne vemo, kaj je pravica!" je vzdiknil govornik. "Imi dobe se ljudje, ki v tej svobodni deželi zagovarjajo ta sistem, zagovarjajo cesarsko krvavo žezlo, ker ti ljudje bi vas radi videli v temi, da vas do smrti izkoriščajo. Pogin takim, naj živi svoboda!"

Potem pa je bil občinstvo predstavljen poslanec Jugoslovanskega Odbora iz Londona, G. Milan Marjanovič, burno pozdravljen od navzočih množice. G. Marjanovič je živel v Avstriji v vojnem času, delil je kruto usodo narodnih mučencov, ko je bil z drugimi zaprt na ljubljanskem gradu. In v dolgi vrsti nam je naštel strašni grešni register avstrijske vlade, da se je navzoče občinstvo zgražalo. 750 narodnih ljudi, pisateljev, urednikov, pesnikov, narodnih voditeljev in duhovnov je bilo ob začetku vojske zaprtih samo na ljubljanskem gradu. Po mnogih drugih mestih pa še najmanj do 15.000. Na tisoče in tisoče ljudi je bilo ustreljenih, pobesjenih. Ko je avstr. vojska korakala po Bosni, so dobili vojaki na vsakom tretjem ali četrtem drevesu obešenega kaknega siromaka. Ljudje niso sami prihajali k vojakom, ampak so jih gonili žandarji. Optjanili so jih, in pravili, da bo vojska v petnajstih dnevih gotova. Ko so minili meseci, pa nikjer nobenega uspeha, se je pa ljudstvo začelo vpraševati, kaj vse to pomeni? Po mnogih slovenskih in hrvaških mestih so Jugoslovani očitno nazdravljali Rusom, in ko je padel Premysl v ruske roke, so se od veselja vsi hrvaški častniki v Karlovcu — napili.

Vse te male epizode so kazale na moralo avstr. armade. Gorje in beda med ljudstvom pa se ne da popisati. Avstrija je darovala veličanske svote za turški rudeči polmesec, za domače ljudi ne stori ničesar. Po Zagrebu in Ljubljani sme viseti turška in bulgarska zastava, dočim se slovenska in hrvaška ne sme mikler pokazati. Itd. itd. v brezkončnost.

Po pretresljivem govoru so prišle na vrsto deloma vojne slike, deloma slike jugoslovanskega ženja Meštoviča. Pri vojnih slikah, natančno povzetih po fotografijah in sicer uradnih fotografijah, smo videli prizore, ki so glasno kričali po maščevanju. Videli smo ležati. Srbinj vso razgaljeno, z otrokom v naročju, prebodeno z bajoneti, koža in meso potegneno raz telesa od živinskih napadnikov. Ne pripuščam nam prostor omeniti vsega. Pustivši te grozote v stran, s trdnim pričakovanjem, da pride dan maščevanja, smo zazrlj umetniška dela mojstra Meštoviča, ki so bila razstavljena na londonski razstavi, in ki so ena največjih umetniških del modernega veka. Z ženjem kot je Meštovič, si je jugoslovanski narod zaslužil svobodo in neodvisnost.

Narod se je mirno in svečano razel. Glavni namen shoda je bil dosežen. Zjediniti narod, pripraviti ga za velike dogodke v bodočnosti, pripraviti za svobodo. Shod je odobril vse korake ameriške vlade, potrdil program vlade predsednika Wilsona, obljubil ostati zvest ameriškim principom, medtem pa se boriti tudi, da bodejo naši rojaki v nesrečni Avstriji enkrat deležni iste politične svobode in pravice, kot jih uživajo v tej deželi.

—Mestni zdravstveni urad svari v teh dnevih pred prehladom, in je izdal poročilo, da nad 100.000 ljudi v Clevelandu boleha na influenco ali gripi. 40 ljudi je v zadnjih šestih dneh v mestu umrlo za to boleznijo. Med žrtvami te bolezni sta bila Rev. MacMahon, 69 let star, in polkovnik Burdick od španskih veteranov. Gripa je postala epidemična v Clevelandu, in huda pljučnica sledi navadno tej bolezni, če se človek ne pazi. Ta bolezen se najraje prime ljudi, ki so že prekorčili srednjo dobo ali ki so debeeli. Ljudje, ki so jako prenapeti z delom, ki so nervozni radi dela, lahko dobijo to bolezen. In grip ali influenca je poleg tega še nalezljiva bolezen. Mnogo ljudi je zbolelo na božični dan. Kdor čuti bolečine po jedi, naj gre na sprehod za eno uro na svež zrak. Tukaj podajamo nekaj naukov glede te bolezni: Če vas glava boli, če niste lačni, če se čutite nenasrnat vroče in mrzle, če kašljate, če ste trudni, mrzlični, tedaj se kopljite v gorke vode in drgnite se dobro po telesu, vzemite gorke pijačo, pojdite v poceji in pitte se. Potem pojdite na sprehod ven, pobrišite se z

gobo in vlezite se nazaj. Drugi dan se gorko oblecite in dovolite, da dobijo vaša pljuča mnogo svežega zraka. Nikar preveč ne jejte ali pijte, ne poizkušajte drugih, ne bodite v natičenih in zakajenih prostorih, pazite, da vaše noge ne bodejo mokre.

—Seja Slovenske Narodne Čitalnice se vrši v četrtek, 30. dec. in pri tej seji se bo tudi odločilo, kdaj se vrši občini zbor Slovenske Narodne Čitalnice. —Umrta je desetletna Mary Junglič, hčerka Fr. Jungliča, stanujoč na 2507 Canal Rd. Mr. Junglič je šel pred kratkim umrl brat, sedaj pa je zgubil svojo nadebudno hčerko. Mary je prišla od obhajila domov, vsa premrzena, postavila se je k peči, vnela se je obleka in razpleteli lasje, hipotela je bila vsa v ognju, in opekline so bile take, da je za njo bil smrti. Naše so žalje starišem.

—Novo ustanovljeno dr. Slovenskih Godbenikov priredi na Silverstrov večer v Baumanovi dvorani na Waterloo Rd. v Collinwoodu jako zabaven večer. Program veselice je zelo bogat, kakor je videti na velikih plakatih. Občinstvo je vabljeno, da se udeleži mnogoštevilno.

—Zalosten božič je imela družina Jenkins na West Side Mrs. Jenkins, mati dveh otrok, je cel večer čula pri postelji svoje bolne matere, dočim sta otroka spala in pričakovala "Mildavža" drugo jutro. Vzruženost in onemoglost od dolgega budenja, je tako vznemirila Mrs. Jenkins, da je zadržala in začela v sanjah napot oblečena hoditi, odšla je na ulico in prišla do Brookside potoka, kjer je utonila sredi noči. Drugo jutro so se otroci prebudili, pa niso dobili matere, ne daril. Silen jok otrok je privabil sosede, ki so sliši nesrečno žensko iskati in jo potegnili iz vode.

—Iz Srbije je ušla "princeznja" Aleksij Karagorjevič, bivša Clevelandčanka, imenom Abigail Parkhurst. Bila je poročena z nečakom srbskega kralja Aleksijem, ki je padel v vojni, in kakor je žena pobegnila pred Bulgari v Črnogoro in potem v Italijo.

—Mestni statistik za mestne potrebe je izračunal, da naredijo podgane in miši vsako leto v Clevelandu za \$750.000 škode. V Clevelandu je baj 750.000 podgan in miši, in vsaka podgana naredi na leto za en dolar škode.

—Na progi Big Four železnice na zapadni strani mesta so naši strašno razmesarjeno truplo James Knighta. Šerif Smith je mnenja, da je nesrečnika natašč kdo vršel na progo, potem ko ga je prejel oropal. Kajti vsa zlatnina je bila ukradena Knightu kakor tudi \$200, katere je imel pri sebi, ko je odšel od doma, kakor se je izjavila žena.

—Imenitna kokošja razstava se vrši v Grays Armyory od 3. do 8. januarja. Razstavljeno bo kakih 2500 različnih kokoši najfinije pasme. Naši fermerji iz okolice Clevelanda se pozivajo, da si ogledajo to razstavo.

Streljanje za božič.

London, 26. dec. V vseh uradnih poročilih narodov, ki se nahajajo v vojni, se bere, da so se na božični dan vršili artilerijski boji. Angleži poročajo, da je bilo streljanje v Franciji "normalno", dočim so Italijani pred Gorico ves dan streljali s teškimi topovi. Huda kanonada je odmevala tudi na belgijski in ruski fronti.

Novi dogodki na Balkanu. Brzjavke iz kontinenta poročajo, da se začne takoj po božiču najbolj krvava vojna na Balkanu, na grškem ozemlju, in da Nemčija ter Avstrija zajedno z Bulgarijo in Turčijo pripravljajo silovito armado, ki bo udarila na zaveznike. V Atenah ne vedo, ali meniš Nemčija poaštiti se Soluna ali pa samo nekaj važnih točk na grškem ozemlju. Kot se poroča iz Atene, se je grška vlada odločila, da ne bo pustila Nemcev in Avstrijev na grško ozemlje, razven če Nemci in Avstriji garantirajo, da ne bodo poškodovali grških krajev.

Nemci gospodarji v Nišu. Poročila, ki prihajajo iz Beograda, naznanjajo, da so Nemci gospodarji v nekdanjem srbskem mestu Nišu. Avstrijski in bulgarski vojaki so morali oditi iz Niša in se umakniti nemškim. Bulgari in Avstriji nimajo sedaj z upravo srbske dežele ničesar opraviti. Zajedno se poroča, da so Nemci izdali proglas srbskemu narodu, v katerem proglasu obljubujejo Nemci, da bodejo "spoštovali srbsko narodnost".

Nemške kroglje v Grčiji. Atene, 26. dec. Zanimivo poročilo prihaja iz Soluna, ki pravi, da so Nemci napadli zavezniške čete v okolici Doirana, na grškem ozemlju, in da so Nemci s topovi obstreljevali zavezniške pozicije. Napad se je izvršil kakih 40 milj severno od Soluna, kjer zavezniki utrjujejo nove pozicije.

Nemški zrakovolvi nad Skadrom.

Cetinje, Črnagora, 26. dec. Uradno črnogorsko poročilo poroča, da je dospelo več nemških zrakovolovov nad Cetinje in Skadler, kjer so zagnali pet bomb, ki so ubile pet civilstov in ranile kakih trideset oseb, dočim se je neki avstrijski submarin priplazil ob črnogorsko ozemlje in torpediral ladjo, polno živine, ki je bila namenjena za lačne Črnogorce. Uradno črnogorsko poročilo nadalje pravi, da so se Avstriji utaborili na srbskem ozemlju pred črnogorsko mejo, da so prenehali s svojimi napadi, ker so sprevideli, da nikakor ne morejo udrjeti v malo, toda hrabro deželo.

Bulgarska fronta.

Solun, 25. dec. Bulgarske divizije se zbirajo na črti pri Monastirju, Gievgeli in Doran. Nadalje se poroča iz Soluna, da so zavezniki pred tem mestom sedaj tako utrjeni, da lahko vzdržijo vsak napad od strani Nemcev in Bulgarov.

Boji na Dardanelah.

Carigrad, 26. dec. Turško uradno poročilo zatrjuje, da se vršijo še vedno ostri boji na Dardanelah. Zavezniki so v bojih zadnjih dnev močno trpeleli. Turki so jim potopili dve ladji naloženi z živili, preprečili so izkrcanje čet za pomoč ostalim četam, prisilili so k molku tri zavezniške baterije in preprečili zaveznikom, da se niso mogli zakopati.

Rusi zmagujejo v Perziji.

Brzjavke iz Londona in Petrograda naznanjajo, da je ruska armada pod poveljstvom velikega kneza Nikolajoviča, hudo porazila ustaške čete v Perziji, petindvajset milj severno od Teherana, glavnega perzijskega mesta. Uporniki, adve-

zeni s Turki so se razkropili na vse strani. Ruske čete se nahajajo še 140 milj od angleške armade, ki se je umaknila od Bagdada, ko se je bila od Turkov silovito porazena. Namen te ruske armade je, da se združi z angleško armado, ki se nahaja na jugu.

Boji med Bulgari in Nemci.

London, 26. dec. Med avstrijskim, nemškim in bulgarskim moštvom je prišlo do krvavih spopadov v Skoplju, pri katerem so vse stranke rabile revolverje in bajonete. Dva Nemca, en Avstrijec in dva Bulgara, vsi častniki, so bili ubiti. Mnogo drugih je bilo ranjenih. Ljubosumnost in nevoščljivost na obeh straneh je bil vzrok, da so se spopadli ti čedni zavezniki.

Miru ne bo.

Zurich, Švica, 26. dec. Od tu je odpotoval nemški princ Buelow, ki je poslan s posebnim štabom v Švico, da se prepriča, koliko se da dogovati v teh dnevih za mir. Odpotovanje nemškega mirovnega poslanca znači, da niti misliti ni v prihodnjem času na mir.

Prepir v Avstriji radi Ancone.

Berolin, 26. dec. Iz Dunaja se poroča, da je nastal med avstrijskimi strankami precejšen prepir radi Ancone. Prepir je nastal med fiberlici in konservativci. Liberalci so pri volji, da se avstrijska vlada popolnoma uda Zjed. državam, dočim konservativci, h katerim spadajo tudi clerikalci, in ki so podpirani od vlade, nečajo ničesar priznati. Iz Berolina se nadalje poroča, da je avstrijski zunanji minister Burian že pričel pisati odgovor na drugo ameriško noto.

Franc Jožef hoče vse dovoliti.

London, 26. dec. Iz Dunaja je prišlo poročilo, da je cesar Franc Josip naredil vse potrebno, da ne pride do diplomatske krize med Avstrijo in Ameriko. Cesar je zapovedal baronu Burianu, da mora odpisati ameriški vladi, da dovoli Avstrija vse ameriške zahteve, in da med Avstrijo in Ameriko ne sme priti do krize radi smrti nedolžnih potnikov, žensk in otrok na torpedirani Anconi.

Zavezniške zgube v Dardanelah.

London, 26. dec. Skupne angleške in francoske zgube na Dardanelah, se računajo od začeta vojske do danes na 112.921 častnikov in mož. Ekspedicija v Dardanele je bila fiasco za zavezniške.

Francosko uradno poročilo.

Pariz, 26. dec. V Belgiji je artilerija precej hudo obstreljevala ves klan večeraj nemške postojanke pri Lombartzyde. V Artois okraju je naša artilerija s uspehom obstreljevala nemške utrdbe pri Angres. V Champagne smo razpršili nemški napad. V Vogezih so se vršili močni artilerijski boji. Sovražnik je brez uspeha bombardiral naše postojanke pri Hirtzsten fronti in na gori Hartmans-Weilerkopf.

Avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 26. dec. Ruska fronta: Sovražnikove čete, ki so se zakopale po neuspešnem napadu blizu Naranze, so bile večeraj pogpane nazaj, ko smo jih presenečili z novim napadom. Dve strojni puški smo zaplenili. Laška fronta: Artilerijski boji proti našim pozicijam pri Tolminu se nadaljujejo. Na gori Altissimo je bil odbit italijanski napad.

Črnogorsko poročilo.

Cetinje, 26. dec. Avstriji se zakopujejo v strelne jarke na celi fronti. Od desnega brega reke Tara so pregnali vse civilno prebivalstvo. Sovražnik je napadel naše pozicije pri Beranah, toda je bil odbit in je pustil v naših rokah mnogo ujetnikov od 19. mažarskega bataljona.

Laško poročilo.

Rim, 26. dec. Na višinah zahodno od Gorice je skušal sovražnik zgodaj jutraj v petek napasti naše pozicije pri Grafenbergu. Napad je bil takoj ustavljen, in Avstriji so se morali umakniti. Na kraški planoti so skušali Avstriji napredovati z grenadnimi napadi, toda naša infanterija jih je vrgla nazaj.

Rusko uradno poročilo.

Petrograd, 26. dec. Avtentična poročila so pravkar dospela iz Perzije. Dobili smo poročilo, da je dospel na bojišče, 25 milj zapadno-severno od Teherana, emir Kišimer z 1000 jenjeniki. Poslali smo polkovnika Belomestrova, da uniči ta oddelek. Polkovnik je dobil sovražnika močno utrjenega, z 1000 jenjeniki, dvema bataljona vojakov in 200 uporniki. Po kratkem artilerijskem boju je bil sovražnik popolnoma uničen. Samo s sabljami je bilo ubitih na bojišču 118 mož.

Razne provincije na Kitajskem se upirajo proti cesarski vladi. Hudi boji med četami.

Peking, 26. dec. Stiri kitajske provincije so se dosedaj že odpovedale cesarski vladi in se proglasile neodvisnim. Kakor znano, se je dosedanj kitajski predsednik proglasil za cesarja in naredil iz kitajske republike cesarstvo. Med drugimi provincijami se je uprla tudi provinca Yunnan, kjer je 30.000 cesarskih vojakov prestopilo na stran republikancev, pod vodstvom Tsa Ao. Vlada je poslala proti uporni provinciji vojskovo, vendar ni gotovo, če se more vlada zamesti na vojašvo.

Wilmington, Del., 27. dec. \$400.000 vrednosti delnic raznih tovarov je bilo ukradenih iz poštnega voza v tem mestu, ko so bile na potu na Pennsylvania železniško postajo, da se odpošljejo v New York. Roparji so pustili v vozu še za \$350.000 delnic. Polcija je prišla oba voznika poštnega voza, ker se sumi, da sta bila v sporazumljenju z roparji.

Washington, 26. dec. Sem je dospel znani ameriški dopisnik Stanley Washburn, ki je živel zadnjih štirinajst mesecev v Rusiji, in ki pripoveduje o Rusiji natančno sledeče: Razven, če se ne zgodi nekaj izvanrednega, se bo pričelo govoriti o miru v Evropi telcom enega leta, nič prej. Ob sedanjem času Rusija niti poslušati neče mobenih preludjev za mir. Vsi slovanski rodovi so zjedinjeni z Rusijo, da Rusija mora dokončati boj zmagoslavno. Nemčija se najbolj boji Rusije, kajti Rusi so več škode prizadajali Nemcem kot vsaka druga država. Rusi so tako trdovratni, da bi se udali, da celo niti nemških zmag ne priznajo, ampak imenujejo nemške zmage samo nemške zgube. V bitki pri Varšavi so dobili Nemci samo pred eno rusko kompanijo 147 mrtvih nemških vojakov, in ta na način plačuje nemška armada svoje zmage nad Rusi. Rusija se pripravljaja, da spravi v vojsko nadaljnih 5.000.000 mož, kar je gotova resnica, ker so cele pokrajine, kjer ljudje še niso bili klicani vojakom. Kar se tiče orožja, ga je imela Rusija v pričetku vojske v resnici malo in slabega, toda se je sedaj popravila, in tekem 6 mescev, ne bo nobenega nemškega vojaka več na ruskem ozemlju. Kar se tiče Srbov, je Rusiji silno žal, da se je to zgodilo, a ker gore v njeni lastni hiši, ni mogla zasmerati na pomoč še sosedu. Toda dan plačila pride za vse, se je izrazil ruski vojni minist-

ster. Vojna je bila velika korist za Rusijo. Ni združila samo ruskega naroda, ampak je tudi povzročila, da je ruska vlada bolj liberalna, in da po vojni preneha tiranska vlada sploh in pridejo liberalni in napredni elementi na krmilo. Mr. Washburn se vrne v Rusijo februarja meseca.

Washington, 26. dec. Predsednik Wilson ima silno težavno stališče, bolj težavno kot ga je imel kak predsednik od civilne vojske naprej. Njegova vlada mora iznajti pota in sredstva, da dobi nove davke za narodno pripravljenost, za več vojaštva in topov, in novi davki nikdar pri nobeni vladi niso priljubljeni. Ker pa Wilson namerava postati ponovno kandidat demokratične stranke prihodnje leto, je za njega največje važnosti, da kongres uredi tako, da ljudstvo ne bo preveč mrmralo.

Stockholm, 26. dec. Henry Ford, ki je priredil mirovno ekspedicijo v Evropo je tako potrt radi neuspehov in ker nikjer ni bil uradno sprejet, pač pa so ga skoro povsod nezaupno čakali, je sedaj zbolel in se vrne v najkrajšem času v Ameriko. Ostala ekspedicija se vrne pozneje.

—Starbena in zidarska sezona v Clevelandu je bila letos izvanredno ugodna. Za \$32.000.000 se je letos zgradilo poslopj in tovarov v Clevelandu. Leto 1914 pa samo za \$27.000.000, torej letos za pet milijonov več. Nova poslopja se pripravljajo za drugo leto. The Cleveland Telephone Co. postavlja \$50.000 hišo na Cleveland Heights. Povečala se bo telefonska postaja z novim poslopjem na St. Clair ave. in E. 123rd St. Razne tovarne in privatniki imajo v načrtih za zgradnjo novih hiš v prihodnjem letu v vrednosti \$7.000.000.

—Družba pocestne železnice dela dobro kupčijo in se ni treba bati, da bi se trideseta voznja odpravila. V rezervnem fondu se nahaja \$497.000, in če se ta fond zniža na \$300.000, tedaj se voznja zviša, če pa naraste na \$700.000, tedaj se voznja ponovno zniža.

—V Clevelandu se silno razvija avtomobilska industrija. Za 87.000.000 dolarjev se je letos napravilo avtomobilov in delov za avtomobile, in povečane tovarne za avtomobil garantirajo, da se bo prihodnje leto naredilo najmanj 75.000 avtomobilov v Clevelandu v skupni vrednosti \$150.000.000.

—Mestni parki so se letos povečali za 109 akrov. Kakor znano, ima Cleveland najlepše parke v Zjed. državah. Mesto ima tudi v parkih svoje lastne prodajalne sladkorja, tobaka in prigrizkov, kar vrže mestu na leto do \$50.000.

—Mrs. J. J. Fisher se je na božični dan mrtva zgrudila na tla, ko so ji prinesli sporočilo, da se je njena hčerka v Zanesville na božični dan obesila.

—Poročila sta se Frank Kraus in Mary Faganal. Bilo srečno.

—Bogate clevelandске družine so za božič adoptirale 150 otrok iz clevelandskih sirotišnic. To so večinoma nepoznani nezakonski otroci, za katere mora mesto skrbeti.

—27 drznih roparskih napadov, 15 ulomov in na stotine manjših tatvin se je pripetilo za božič v Clevelandu.

—Društvene tajnice, katerih društva imajo za glasilo naš list, uljudno prosimo, da prineso nov seznan uradnikov v našo tiskarno pred koncem leta, da se uredi imenik novih uradnikov in se priobči v listu no novem letu.

CLEVELANDSKA AMERIKA.

IZHAJA V TOREK IN PETEK.

NAROČNINA:
Za Ameriko \$2.00
Za Evropo \$3.00
Za Cleveland po pošti \$2.50
Posamezne številke po 3 centa.

Dopisi brez podpis in oznake se ne sprejemajo.

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošilja na:

CLEVELANDSKA AMERIKA,
6119 ST. CLAIR AVE. N. E.
CLEVELAND, O.

EDWARD KALISH, Publisher.
LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED TUESDAYS AND FRIDAYS.

Read by 15,000 Slovenians (Kraitors) in the City of Cleveland and elsewhere. Advertising rates on request.

TEL. CUY. PRINCETON 189

Entered as second-class matter January 4th 1909, at the post office at Cleveland, O. under the Act of March 3, 1879.

No. 104, Tuesday Dec. 28. 1915

Nemški listi o grozotah v Srbiji.

Strašno stanje, do katerega so Srbijo pripravili avstro-nemško-bulgarski navalniki, je vzhajalo grozo celo pri samih nemških dopisnikih nemških časopisov. Položaj srbskega naroda, ki ni naredil drugega kot da je branil svojo kćoko, svobodo in brate, je naravnost obupen.

Dunajski veliki časopis "Neu Freie Presse" piše iz Srbije takó: Na srbskih cestah se odigravajo prizori, ki mora človeku počiti srce. Ljudje se odpravljajo pred vsakim vojakom in vsakega pozdravljajo v strahu. Vsaka minuta je napolnjena s strahom. Ljudje božajo svojo poslednjo kravico, toda pridejo vojaki, pogledajo kravico in jo odpeljejo s seboj. Eden naših generalov je sam rekel: Vojska je ognjusna za zmagovalce, a kakšna šele mora biti za premagane!

V istem listu piše dopisnik Roda-Rekda, žid, doma iz Osjeka v Slavoniji, sledeče: Boda Srbije je nepopisljiva. Zemlja nikjer ni izorana, in ko mine leto bo še hujše. Lakota vladla plovodno. Vedno več beguncev se vrača. Vračajo se tudi odrastli možje, toda njih na potu polovi prvi žandar in jih odvede v suženjstvo. Žene in hitro postarele dedice bagajo po poljih in iščejo zaknjega zrnja, toda ni ga več, ker je vse vojaštvo odneslo. Po cestah dobite cele grupe malih otrok, ki gazijo do kolien v blatu, in nič ne vedo ti otroci, kje je mati, kje je oče, kam gredo in kaj bodoje jedli. Ustavil sem četo otrok, da jih vprašam, kam gredo. Takoj so se preplašili, ustavili so se in postavili v vrste in odprli svoje torbice, da mi dajo vse, kar imajo; nekaj trdega kruha. To je vsa njih hrana. Bih so mnenja, da morajo vsakemu vojaku vse izročiti, kar imajo. Ti otroci so šli v vojsko s svojimi očeti, očetje so padli, sedaj pa begajo po Srbiji in iščejo svoje majčice!

Svicaški list "Journal de Geneve" piše v nekem dopisu iz Belgrada: Skozi mesto prihaja kolona srbskih ujetnikov. Skoro vsi so ranjeni (Nemci Srbov drugače niso mogli poloviti). Vse nas je zadivila lepota tega naroda. Mišljenje avstrijarskih častnikov je enoglasno: Srbi so junaki, vredni vsega spoštovanja. Tako govorijo in pišejo tudi Nemci. Na drugem koncu ulice se prikaže četa žensk in otrok ter starcev, vsi izpod 15 in nad 60 let. Tiraajo jih nemški dragonci. Med kmeti v tej gruči stopa nek starček posebno ponosen, z dvignjeno glavo. Okoli njega je stotine žensk in otrok, mnogo izmed njih v naročju. Mnogo otrok sem videl, kako so cepali po tleh, premagani od lakote in trpljenja, toda njih matere jih navdušujejo in prižanjajo naprej. Vsi poliriti z blatom, potujejo ti ljudje po tri dni, gnani od čeznojenikov.

Ne vedo kam jih ženejo, ne vedo žene, kje so njih možje ali otroci. Tu se procesija ustavi pred truplom nekoga srbskega državljanca, katerega so vojaki obesili, češ, da je špijon. In čela procesija topo in nemo ter milo gleda obešenega rojaka. Nepopisna je ta beda.

Berliner Tagblatt" piše: Tu di nemški vojaki veliko trpijo od blata in slabih potov, in koliko pa še strada srbsko prebivalstvo, ki je pobegnilo v gore. Na tisoče in tisoče starcev, žensk in otrok je že mrtvih po cepalu na tla od lakote in trpljenja.

Veliki nemški list "Frankfurter Zeitung" javlja iz Kragujevaca: "Prodiranje v Srbijo je veliko groznejše kot v Francijo ali Rusijo. Naši vozovi in naši konji, ki so dobro vozili po Francoskem in Ruskem, so v Srbiji zaostali, in mnogo stotin voz in konj je obtičalo v blatu. Srbija se odlikuje s svojo rodovitno zemljo. V vaseh dobite pravi red in snaznost, in šofe so tukaj tako lepe, kakor jih dobite malokje pri nas. Srbi so uljudni, prijazni, čeprav so iz narodnih ozirov nezaupni proti tujcem. Kdor pozna prebivalce v okupiranem delu Francije, jih bo prav lahko primerjal s Srbi, o katerih smo poprej mislili, da so divjaki, toda so izobraženi. Morali smo priti s havbicami in močno armado, da pronaaidemo, kaklo krasna je Srbija in kaklo dobri ljudje živijo tu."

Glejte, kako pišejo nemški, sovražni listi o Srbih, največje je nemško časopisje iz Avstrije in Nemčije, kako pišejo o srbskem junaštva, o srbski lepoti, naprednosti, a tu v Ameriki se še nahajajo neizobraženci v človeških podobah, ki neumni svet varajo in lažejo o izmišljenem divjaštvu Srbije, učijo naše ljudi, da se vesele muke in trpljenja nesrečnega naroda. In v resnici, večjega zadovoljstva ne moremo dobiti pri tem kot mnenje nemških listov, ki se tako spodobno in dostojanstveno izražajo o svojih junaških sovražnikih — Srbih.

NEZASLIŠANA BULGARSKA ZVERINSTVA.

Veliki berlinski nemški list "Vossische Zeitung" piše o trpljenju srbskih žen in otrok, katere vojaki gonijo od enega kraja na drugega. Potem pa pravi: "O tem preganjanju bi znali mnogo povedati bulgarski vojaki. S tem je povedano, da Bulgari najbolj preganjajo Srbe. Toda švicarski nevtralni list "La Suisse" piše tozadevno: "Zverinstva, katera so Bulgari povzročili v Srbiji, ko so klali staro in mlado brez pardaona, presegajo vsako mejo. V srbskem mestu Pirotu, ko so dospeli tja Bulgari, je morala vojna uprava avstrijske uprave intervenirati v prid Srbom, sicer bi jih Bulgari vse poklali. Avstrija je morala nastaviti svojo lastno policijo, da je Srbe varovala pred Bulgari, ker te zverine so klali ženske in otroke ter starce kar povprek. Takj so ti naši slovanski bratje, ki so se prodali Turkom proti Slovanom."

ZAPLENJENI SRBSKI TOPOVI.

Nemški in bulgarski listi so poročali, da je dosedaj zaplenjenih nekaj stotin srbskih topov, in da Srbija nima več topništva. To pa ni resnica. Dognalo se je sledeče: Srbija je imela v svoji armadi mnogo starih topov, takozvanih Debanžovih topov, in te je srbska artilerija naravno pustila za seboj, potem ko jih je tako poklevarila, da niso več za rabo. Srbija je v turški vojski zaplenila Turkom nad 200 topov in nad 100 Bulgarom, od Avstrijcev je dobila blansko leto Srbija nad 200 topov, kar znaša skupaj 500 topov. Poleg tega je Srbija poprej sama imela mnogo stotin topov, tako da po avstro-nemškem-bulgarskem-turškem proračunu, niso Srbi izgubili niti polovico onih topov, kar so jih vjeli v balkanski vojski.

BULGARSKI KONZULAT NA REKI.

Na Reki so ustanovili nov bulgarski konzulat, in konzulat je imenovan neki Heinrich Zauzel, in kakor je po imenu videti, je tujec, niti Bulgar, niti Slovan. Glejte, kakšni ljudje so ti Bulgari, kakšne zastopnike postavljajo po slovanskih krajih.

VSE ŽITO ZAPLENJENO.

Uradni listi hrvatski in slovenski iz stare domovine priobčujajo vladno naredbo, glasom katere mora vsak kmet oddati vse žito državi, razven da lahko obdrži za vsakega otroka nad 15 let starega 10 kil, a za otroke pod 10 let stare po 7 kil žita za osebo na mesec. Vse drugo, kar je kmet s teškim trudom pridelal, je vlada zaplenila, da ona s tem razpolaga. Največji del tega žita gre v Nemčijo, ki je začela sedaj napolnjevati svoja skladišča iz Balkana, in je pograbila tudi vse, kar je dobila v Srbiji. Dočim se Nemčija polni s hrano, pa mora naš narod lakote umirati, in daje to, kar je sam pridelal, avstrijskim oblastem, da pošiljajo v Nemčijo.

OPUSTOŠENJE BOSNIJE.

Uradni "Sarajevski List" prinaša v vsaki številki imenik onih srbskih družin, katerim je vlada zaplenila vse premoženje in jih razgnala po celi državi. V vsaki številki je do 60 imen. Dosedaj je že več tisoč družinam avstrijska vlada pokradla vse premoženje. Tudi zemljišče je zaplenjeno in podeljeno Mažarom in Nemcem. Tako pustijo Mažari našo lepo Bosno in razlazujejo narod v njej.

Dopisi.

Red Rock, W. Va. Cenjeno uredništvo, Prosim, da priobčite ta mali dopis iz naše naselbine, da ne bo kdo mislil, da smo tu pomrli. Delavske razmere so se malo zboljšale, toda tako le ni, kakor je bilo pred nekaj leti, tukaj imamo premogovnik Peerles Coal Co., kjer smo vsi zaposleni. Zasluzek je odvisen od delavca in prostora. Premog je visok štiri čevlje, in rojakom ne svetujem, da bi sem hodili za delom, ker je dovolj ljudi tukaj. (Bral sem en oglas, da Bruce Lumber Co. išče delavce in da obljubuje po \$2.40 na dan, toda kaj je koristno obljubiti, ko se pa ne spolne. Kadar delavec kvihta, pa ga preganjajo kot Krista in namesto obljubljenega plače pa je pol manj. Tako sem se jaz prepričal. Pozdrav vsem Slovincem in Slovenkam širom Zjed. držav.

J. S.

Denver, Colo. Kakih pet tisoč delavcev, ki delajo v bakrenih rudnikih v Clifton, Mercury in Metcalf okrožjih države Arizona, je stopilo 11. novembra na štrajk. Borijo se ti delavci za priznanje svoje unije, in delavci vseh narodstvij stoji složno na svojem stališču. Šerif in guverner si prizadevata, da vlada mir, toda ne pomagajo kapitalistom, da zlo-mijo štrajk, kakor so to oblasti delala v Coloradi, ko je bil tam veliki premogarski štrajk. Guverner države Arizona je razposlal na delavske organizacije in državljane sploh sledeči razglas:

"V rudokopnih okrajih Grebene County štrajka pet tisoč delavcev. Njih družine stradajo radi zime in ker jim primanjkuje hrane. V imenu naroda, jaz George V. P. Hunt, guverner države Arizona, prosim narod, da pomaga tem delavcem in njih družinam. Dobrodelna društva in delavske organizacije naj po svoji moči dajo za to plemenito svrho, kolikor pač morejo, da olajšajo bežo in lakoto delavskih družin. Vsi doprinosi naj se pošiljajo na: Workmen's Relief Committee, care of Sheriff Greene Co. Clifton, Arizona. Ta odbor bo

posmoči primerno razdelil."

Na konvenciji American Association of Labor je bila sprejeta resolucija, v kateri se obsoja nastop tamošnjih delodajalcev, ki so hoteli prisiliti delavce, da opustijo svojo borbo za priznanje unije. Delavska konvencija je odobrila delovanje in nastop šerifa in guvernerja, in pozivljeje vsa društva in dobrodelne organizacije, da pomorejo svojim bratom.

Ta delavska borba je velike važnosti ne samo za ono okrožje, ampak za delavce v splošnem. Da pa bodejo tamošnji delavci zmagali, jim je treba pomagati. Njih borba je delavska borba, in vsak delavec bi moral pomagati.

Dario iz urada Western Federation of Miners,
Ernest Mills, tajnik.

Iz stare domovine.

V ruskem vojnem vjetništvu je kadet 87. pešpolka Albert Selak.

Umrl je v Gradcu višjesodni svetnik dr. Viljem Janežič.

Huda obsodba. Trgovce z mlekom Karel Nedermayer v Gradcu je bil odpuščen od vojaka, da bi mogel voditi svojo kupačo in je prodajal mleko ne samo zasebnikom, nego tudi vojaškim bolnišnicam. Toda mož je — kakor toliko drugih prodajalcev mleka — dajal zasebnikom in vojaškim bolnišnicam posneto mleko. Tega posnetjaka je sodilo vojaško sodišče in ga je obsodilo na šest let teške ječe.

V Gradcu bodo pobrali z novega mestnega gledališča bakreno streho, katero je mesto prodalo zbirki vojnih kovin za 150.000 kron. Mestno gledališče dobi novo streho iz cinkove pločvine, ki bo stal le 15.000 kron.

Nasilna ženska. V Beljaku je policijski agent aretirav v neki kavarni 42 letno žensko z imenom Matilda Koprivnik. Na potu na policijo je aretiranka napadla policijskega agenta, ga psovala in držeč ga za vrat, ga davila. Šele, ko je prišla na pomoč cela vojaška patrolja, so žensko ukrotili in jo spravili v zapor.

V Ljubljani je umrl v soboto Fram Vovko, uslužbenec pivovarne "Union", v starosti 75 let. Ranjki je bil oče v pevskih kerogih dobro znanega g. Anzona Vovko, ki se sedaj nahaja na bojišču.

Povišanje davek od davek od žganja. 16. nov. je izšla nova cesarska naredba, s katero je doklada na davek od žganja zvišana za dajnih 40 vinarjev pri litru alkohola. Obdačenje znaša sedaj skupaj pri litru alkohola 2 K oziroma za ekskontingent 2 K 20 v. Obenem je izšla ministrska naredba, o ustanovitvi centrale za špirit in o določitvi najvišjih cen za denaturirani špirit.

Ustrelil se je v Zagrebu vojak 31. Kovskega bataljona Štefan Koprivnikar. Že dopoldne je v gostilni rekel nekemu korporolu, da je življenja sit; opoldne je svoji ženi rekel, da se usmrti in zvečer so ga našli mrtvega.

Drobne novice s štajerskega. Z Dobrne poročajo, da so čutili tam 30. nov precej močen potresni sunek v smeri iz jugozapada. Sipe so se tresle in slike na stenah premaknile. — Iz Celja. V sredo zvečer 24. nov. je bil tu silen naliv; bliskalo in grmelo je kakor poleti. Potoki okoli Celja so močno napeli. V sled neprestanega slabega vremena se zavlačujejo jesenska dela na polju. — Iz Konjic. Zaradi navijanja cen je obsodilo Konjiško okrajno sodišče gostilničarja Sutterja na 60 K in gostilničarja Merkuha na 20 kron globe.

Iz Celja. Slovensko trgovino v našem mestu je zadel huda izguba. Dne 11. nov. je umrl v Gradcu na jetiki trgovec Emanuel Prica, star šele 32 let. Gospod Prica, rodom iz Petrovega sela v Liki, se je etabliral

pred nekaj leti z g. Kramarjem v Celju in ustanovil prvo večjo slovensko galanterijsko trgovino na Spodnjem Štajerskem, ki se je prav lepo razvijala.

Iz ruskega vjetništva se je zopet oglasil dne 2. aprila vjeti poročnik Joško Trtnik iz Ljubljane (Trnovo), ki je bil takrat ranjen v nogu ter se je delj časa zdravil v Moskvi, od koder so ga poslali v Kurgan v Sibiriji. Od tam so ga poslali začetkom oktobra v Pavlodar ob reki Irtiš. Od tam piše, da ga bodo poslali še naprej proti kitajski meji v Ust Kameno-gonsk. V Pavlodar so dospeli dne 11. oktobra ob 7. zjutraj s parnikom. Ob 12. opoldne je šlo naprej. Ko so se odpeljali iz Omska, je snežilo, v Pavlodaru pa so bili še solnčni dnevi. Novo bivališče, ki je odkazano njemu in še nekaterim drugim vjetnikom, se nahaja v Altajskem gorovju. Ob reki Irtiš, kjer so se vozili, žive večinoma Kirgizi, na paši je videti tudi velblode.

Mleko za Maribor. Štajerska namestinja je zasegla vso produkcijo mleka v mariborskem političnem okraju. Mleko iz tega okraja se sme izključno prodajati le v Mariboru. Izvzeta je prodaja mleka za lokalne vojaške potrebe in pa prodaja mleka v Gradcu, v kolikor je že dosedaj obstajala. Ako bi se pokazalo, da Maribor navzlic temu ukrepu še nima dovolj mleka, potem bo štajerska namestinja odredila tudi revizijo v ljutomerskem okraju.

Umrl je v ljubljanski parni kopeli pisarniški ravnatelj Josip Hočevar.

Na Dunaju je dne 4. nov. po kratki bolezni umrl Robert Polak, družabnik ljubljanske tvrdke "Brata Poljak", v starosti 40 let.

Iz ruskega vjetništva se je oglašil pekovski mojster iz Kranja Fran Megušar. Vjet je bil dne 11. maja. Sedaj je pomočnik pri nekem pekovskem mojstru. Zdrav je, godi se mu dobro in želi vsem znancem in prijateljem, da bi se še srečno videli. Pozdravlja vse.

Čudno! Prasiče koljejo, pa ni dobiti ne špeha ne masti. Čelo one masti ni dobiti, ki so jo napravili še od prasičev prejšnjih maksimalnih cen. Vojaški erar je pobral le določeno število prasičev, izvoza; kakor druga leta ni, pa le vsega nedostaja. Kam neki to gre? Po nekaterih krajih je oblast zapovedala, da se mora z blagom na trg in kdor tega ni storil, so mu vse zaplenili. Tudi v Ljubljani bi se brezdomno dobilo še masti. Le poiskati bi se je moralo, kajti nekaterim ljudem ne gre v glavo, zakaj bi v vojnem času z oduštvom konzumentov ne smeli obogateti.

Tukaj so jalovi vsi izgovori in "dokazi" in ne bode kazalo drugega, kakor seči po brezobzirnih sredstvih.

Padel je v bojni za goriško mostišče pri Pavmi polkovni zdravnik dr. Karol Bolaffio, sin znanega vinskega veletržca Davida Bolaffio, v ulici Ascoli v Gorici. Pokojni dr. Bolaffio, ki je imel okoli 35 let, izvrševal zdravniško službo v Trstu. Poročil se je pred dvanajstimi dnevi.

Kobaridci pišejo sedaj v in dopisnice svojem maloitalijansko, malo po slovenski. Na neki dopisnici iz Kobarida je italijanski cenzor dobri črnil stavek, ki poroča, da je Dalje na tretji strani.

Kašelj in hripavost

prideta z mrazim vremenom, ter jih je težko odpraviti. Njihovo zdravljenje zahteva hitro pomoč in rabo kakoga zanesljivega zdravila.

SEVERA'S

Balsam for Lungs

(Severov Balsam za Pljuča) se rabi pri zdravljenju prehlada, kašlja, hripavosti, vnetja sapnika in celoveškega kašlja; za prehladit pet in trideset let. Je zelo izborni tešilni pripravek. Njegovo rabo pripravljamo vaim — mladim in starim, otrokom in odraslim. Cena 25 in 50 centov.

"Imel sem hudi kašelj," piše g. Frank Vacha, iz Elk River, Minn. "ter sem kupil steklenico Severovega Balsama za Pljuča in predno sem ga pomahl celo steklenico, je kašelj popolnoma izginil. Jas sem 63 let star ter se zdravega počutim."

Kupite SEVEROVE PRIPRAVKE od vašega lekarnarja. Zavrnite nadomestitve: Ako vas lekarnar ne more zaloziti, naročite jih od nas.

ZAPEKA, morda človekovo največje mučenje, je težko odpraviti, zlasten, ko je vnetje sapnika in celoveškega kašlja; za zdravljenje, ako se nahaja kakor vedno v zavodih.

SEVERA'S

Liver Pills

(Severove Jetrne Kroglice). Cena 25c.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

TEL. PRINCETON 1868L

FRANK ČERNE

SLOVENSKA TRGOVINA

S FINIMI URAMI, DIAMANTI, GRAMOFONI, SREBRNINO IN ZLATNINO.

6033 St. Clair Ave.

Kadar želite kupiti dobro uro in drugo zlatnino, Columbia grafofone, pločke v vseh jezikih, posebno importirane slovenske pločke iz stare domovine ter vse v to stroko spadajoče predmete, obrnite se zaupno na svojega rojaka. Prodajam tudi namenska odplačila. Točno popravljamo ure, zlatnine in grafofone. Vsa blago je jamčeno.

Zokalj & Shepec.

Izdelovanje finih oblek in vrhnih sukenj. TRGOVINA Z VSO MOŠKO OPRAVO.

6408 ST. CLAIR AVENUE

CHARLES ARMBRUSTER

MESNICA PRVE VRSTE

NAJBOLJŠE SVEŽE IN PREKAJENO MESO.

6112 ST. CLAIR AVE.

NEBO

CIGARETTES

CORK TIP

10 for 5c.

Pri vseh prodajalcih.

Zakaj bi ne kadili najboljših med vsemi

čiste, bogate zadovoljive

Izvanredno kajenje, ki je "slavno dobro"

Cash kupon v vsaki škatlji. Shranite jih.

Vredni predmeti za Nebo kupone in prednje dele škatljic

Prednji deli škatljic so vredni pol centa v gotovini ali pa štejejo kot celi kuponi za darove.

Zahtevajte seznam daril.

NEBO DEPARTMENT
66 First Street, Jersey City N. J.

P. Leifield Co. Inc., New York City, -Est. 1790.

Slovenska Dobrodelna Zveza

Ustanovljena 18. novembra 1910.

Glavni sedež: Cleveland, O.

Inkorporirana v državi Ohio leta 1914.

Pravni svetnik: JOHN GORNIK, 6105 St. Clair Avenue.
 Podpredsednik: PRIMOS KOGOL, 3904 St. Clair Avenue.
 Tajnik: FRANK HUDOVNIK, 1062 East 62nd Street.
 Blagajnik: JERNEJ KNAUB, 6129 St. Clair Avenue.
 Izvorni svetnik: JAMES M. BELSKAR, 6127 St. Clair Avenue.

ČLANOVNIK: F. M. JAKIČ, 1203 Norwood Rd. Jostip Rusa, 6712 Bonna ave.
 5809 Prosser av. Frank Černa, 6038 St. Clair Ave. Anton Grdina,
 129 St. Clair Ave. Ignac Smuk, 1061 Addison Rd. Ant. Ostir, 1168 E. 61st St.

Zvezno glasilo "CLEVELANDSKA AMERIKA"

Vsi dopisi, druge uradne stvari in denarne nakaznice naj se pošiljajo na zvezno tajništvo.

Glavna glavna urada se nahaja na 1063 E. 62nd Street, prvo nadstropje, nadaj. Guy. telefon: Princeton 1376 R.

35 GRAMOFONOV ZASTONJ.

Krasni, importirani govorniški stroji ali gramofoni, dobite pri meni popolnoma zastonji. Vreden je \$25. Dobite ga, če kupite 60 plošč. Cena ploščam je sledeča: Svetovno znane Columbia dvostranske plošče, velikost 10 palcev po 65 in 75c, 12 palcev pa po \$1.00 in več, do \$5. Slovenske plošče in v drugih jezikih. Posebno pa naznanjam, da se mi je posrečilo dobiti 700 slovenskih plošč iz stare domovine, dvostranske, svetovno znane Jumbola, Odeon in Favorite, velikost 10 palcev, cena 85c. Imam nadalje 400 parlaphone, 12 palcev velikost, dosedaj poznane najbolj glasne slovenske plošče dvostranske, cena je \$1.25. Zaposelnite si, da plačate samo ploščice, kakoršnje si sami izberete. Pridite in ne odlašajte, ker ta ponudba zastonj je samo za 35 gramofonov, ki so jako priljubljene, radi čistega in prijetnega glasu.

Imam veliko zalogo Columbia gramofonov, katere prodajam na lahka mesečna ali tedenska odplačila. Pridite ali pa telefonirajte ter vam pošljem na vaš dom prosto 3 dni na poskušnjo.

Za božična in novoletna darila, katere lahko pri meni dobite, sem cene posebno znižal, kolikor je bilo mogoče, da vam lažje postrežem, posebno žepne ure, stenske, prstane, zapestnice, gume, igle in druga zlatina in srebrnina. Fino brušeno steklo in ročno slikano porcelansko posodo iz Japonskega in Nemčije. Vsako blago je jamčeno in ga dobite na lahka odplačila. Zaupam vsakemu poštenemu človeku, torej pridite, ker vaš kredit je dober. Odprite je vsak večer od 10. ure, v soboto do 12. ure zvečer, ob nedeljah je pa trgovina zaprta. Pridite in zberite si sedaj, ne odlašajte do zadnjega dneva. Točno popraviljanje ur. zlatnine in srebrnane, kakor tudi gramofonov vseh vrst ter fino graviranje.

Vsako delo in blago pri meni kupljeno, je garantirano.

FRANK ČERNE,
6033 St. Clair ave. vog. 61st St. State Tel. Princeton 2993 L. (105)

Slovenka dobi takoj dobro delo v kuhinji za čiščenje posode. Marko Klaič, 3808 St. Clair ave. (104)

JOS. KALAN,

8101 ST. CLAIR AVE.

— Slovenska gostilna —

Fine pijače za dom.
Dobro vino in likerji.
Zmerne cene.

Oglasite se pri domačinu in bodeite zadovoljni.

National Drug Store!
Slovenska lekarna.

vogal St. Clair ave. in 61. ceste. S posebno skrbnostjo izdelujemo zdravniške predpise. V zalogi imamo vse, kar je treba v najboljši lekarni. (45)

NEVAREN PRODAJALEC.

Kadarkoli pride, pa najbo kakoršnjekoli vrste že prodajalec, v vaše stanovanje, in vam hoče nekaj prodati in govori tako hitro, da mu nimate časa odgovarjati, in četudi skušate kaj reči, pa vas ne poslušajo, in sploh kar govori in trdi, ne pri nese nobenih dokazov, da je resnica, kar trdi, zatoorej je tak prodajalec nevaren, če se od njega kaj kupi, ker on samo želi, da kaj proda, in dobi svoje, za vas se ne briga, če vam je prav ali ne, to je njemu vseeno.

Ako nameravate hišo kupiti, oglasite se pri

JOSIP ZAJEC,
1378 E. 49th St. Cleveland, O. Tel. Central 6494 R. (103)

Pouk v angleščini in lepopisju potom dopisovanja. V Clevelandu tudi s privatnim učiteljem. Denar, ki se žrtvuje za samo izobrazbo, je najbolje naložen, in ne vzame ga ne kriza ne vojna. Pišite za pojanila na

SLOV. K. ŠOLA,
6119 St. Clair ave. (48)
CLEVELAND, OHIO.

A. M. KOLAR,

Slovenska gostilna.

3222 LAKESIDE AVE.

Se priporoča Slovincem v obličen oblik. Točna postrežba. Vedno največje pijače.

NAZNANILO.

Slovenskim rodbinam v Clevelandu in okolici naznanjam, da kadar nameravate kupovati pri M & Y Co., da vedno vprašate za slovensko tolmacino, ki se nahaja v "Foreign Department" in vam je vedno narazpolago. Zahvaljujem se vnaprej za vaše naklonjenost (104)

TEREZIJA JUSTIN,
slovenska tolmacina.

Napredaj je restavracija v sredini slovenske naselbine. Lepa prilika za Slovence. Vprašajte na 1363 E. 55th St. (105)

Konj, ki je za vsako delo, se prodaja po nizki ceni. Vprašajte pri Jos. Kostelic, prej Jermkovki v Euclid, O. (104)

Bell Rosedale 2377 W. Cuy. Central 6678 R. Plin in kisik. Uradne ure od 9—12, in od 1—5. Ponedeljek, četrtek in soboto zvečer od 6—8.

Dr. F. L. KENNEDY,
zobozdravnik

Dretje zob brez bolečin. Delo garantirano. Govori se slovensko in nemško. 5402 Superior ave. vogal 55. ceste. Cleveland, Ohio. (23-46)

V MIRNEM ČASU.

Na Trinerjevem stenskem koledarju za l. 1916 je videti krasno sliko o bogastvu narave in prosperiteti v mirnem času. Dalje kako se po suhem in po vodi pošilja na svetovni trg zemeljske pridelke in končno, kako veselje navdaja svet v mirnem času.

Ako želite en tak koledar, pošljite 10c v poštinih znakah na:

Mr. Jos. Triner,
1333-39 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

IZURJENI ZOBOZDRAVNIK,

Dr. A. A. Kalbfleisch,

6426 St. Clair Ave.

Govori se slovensko in hrvatsko. Točna postrežba. Časopisi na razpolago. Ženske strežnice. Edini zobozdravnik urad v mestu, kjer se govori slovensko in hrvatsko.

Uradne ure:
Od 9:30 do 11:30 dop.
Od 1:30 do 5:00 pop.
Od 8:00 do 8:00 zvečer

Telefon urada: East 408 J.
Telefon stanovanja: Eddy 1856 M.

ROJAKI, ZNANCI!

Čistim in likam vse moške in ženske obleke. Ako hočete v resnici dobro, sčističeno obleko, vam rad postrežem. Izvršujem vsakovrstna popravila in oblikah. Pri meni sčističena in popravljena obleka vam zaleže za novo. Ne mislite za svojo, da se ne izplača. Če je še tako zdelana, jaz vam jo uredim. Dobiček bova imela oba, jaz skromni zaslužek, vi pa še dobro obleko. Za najmanjši naročilo vam bom hvaležen.

IGNAC SMUK,
1051 Addison Rd.

Od pekarije na vogalu Addison in St. Clair prvo poslojje proti Superior. Mon (94)

Slovenec želi dobiti delo pri mesarju ali groceriji, zmogel obeh del in več več jezikov. Jos. Derenda, 15317 Daniel ave (104)

Delo dobijo takoj dekleta stara 18 let ali več. Dobra, stalna tovarniška služba. Pridite pripravljene na delo. Lake Erie Iron Co. 915 E. 63rd St. severno od St. Clair ave (8)

Garage se odda v najem. Vprašajte na 1051 Addison Rd. (105)

FARME NAPRODAJ.

Ena farma, 92 akrov, velik hlev za krave in konje, prostor za mrvo na hlevu, mrve na hlevu 20 ton, mrve se pa lahko pridelava do 40 ton na leto, ovs 500 bušljev, koruze 200 bušljev, pšenice je posejane okoli 7—10 akrov. Gozda je okoli 25 akrov, in v njem se nahajajo lepi, dolgi hrasti, kostanji, bukvje, črešnje in javori. Od javorov dobite material za sladkor in se dobi dosti denarja od tega. V gozdu je bajta in kakih 500 posod tam, kakor tudi kotli za prekuhanje. Hiša je pri cesti, ima 11 sob, gorko in mrzlo vodo, kopalno sobo, peč za gorkoto in zraven je še druga hiša, kjer je bila šola prej, se lahko naredi za dve družini. Kdor rojakov se ogleda to bogato zemljo, hosto in poslopja bo gotovo kupil, ker mu prinaša 15 procentov od denarja. Od Clevelanda je okoli 30 milj, cesta je tlakana skozi od Clevelanda do Mantue. Rojaki, pridite k meni, da gremo pogledat, ker farma mora biti prodana do 1. jan. 1916. Cena je \$6600, in če vidite farmo, bodejte vrjeli, da je vredna od \$1.000 do \$12.000. Več poizvedite pri meni John Zulich, 1376 Marquette Rd. stanujoč na 5905 Prosser ave. (105)

Nadaljevanje iz 2. strani.

... sedaj velika konfuzija, ... sedaj lahko čita, da je v ... konfuzija. P... samo navadne rod... stvari.

... najst ulic in trgov v Tr... dobiti po ukrenitvi ce... komisarja nova ime... Med temi so tudi: via Lis... piazza principe Eugenio, ... Doberdo, (zakaj na pra... "Doberdob") via di ... via Mozart, via ... via Helgoland.

... najst ulic in trgov v Tr... dobiti po ukrenitvi ce... komisarja nova ime... Med temi so tudi: via Lis... piazza principe Eugenio, ... Doberdo, (zakaj na pra... "Doberdob") via di ... via Mozart, via ... via Helgoland.

... najst ulic in trgov v Tr... dobiti po ukrenitvi ce... komisarja nova ime... Med temi so tudi: via Lis... piazza principe Eugenio, ... Doberdo, (zakaj na pra... "Doberdob") via di ... via Mozart, via ... via Helgoland.

... najst ulic in trgov v Tr... dobiti po ukrenitvi ce... komisarja nova ime... Med temi so tudi: via Lis... piazza principe Eugenio, ... Doberdo, (zakaj na pra... "Doberdob") via di ... via Mozart, via ... via Helgoland.

... najst ulic in trgov v Tr... dobiti po ukrenitvi ce... komisarja nova ime... Med temi so tudi: via Lis... piazza principe Eugenio, ... Doberdo, (zakaj na pra... "Doberdob") via di ... via Mozart, via ... via Helgoland.

RAZNO.

NIŠ, SRBSKO GLAVNO MESTO.

Za časa svetovne vojne, kjer se je nahajala srbska vlada, parlament, kjer je bil centum vsega srbskega političnega in kulturnega življenja od svetovne vojne sem, se nahajala v tokah bolgarske armade. V normalnih časih je štel Niš do 30.000 prebivalcev, med vojno se je to število, kakor so poročali listi, potrojilo. Mesto je na važnem železniškem križišču ob reki Nišavi. Mimo Niša poteka glavna orijentska železnica, ki veže centralno in zapadno Evropo preko Belgrada in Sofije s Carigradom, tu je odlična važna makedonska proga na Solun in za srbsko trgovino zelo važna železnica od Niša do Timoka čez Knjaževac in Zajčar na Prahovo ob Dunavi. Mesto se je v zadnjih desetletjih krasno razvijalo ter je Niš tipično srbski značaj. Mesto je široko razprostrto med vrtovi in drevesjem, hiše so po večini enonadstropne, tavanane in enorodbinske stavbe so javna poslopja so večja in lepše. Ob prijazno zaubojno Nišavi se nahaja v malem kraljevski gradič, nad mestom pa bdi stara čitala. Niš je od srednjega veka sem vedno v novejšem času so se znatno moderizirali in mesto je bila to najmočnejša srbska armade. Ne samo je bil Niš utrjen talko, bil vzdržal daljše obleganje in strategična umetnost v vojni vojskovedij ma je enako usodo, kakršne je došla Varšavo in druge mestne, ki so se morale vdati.

POZOR!

V našem uredništvu imamo napredaj troje ličnih knjžic, katerih vsaka velja samo deset centov. Prva knjžica se imenuje: Genij Jugoslovanstva — Ivan Meštrovič in njegov hram. Ta knjžica je lekrasno ilustrirana z umetniškimi deli največjega jugoslovankega kiparja, Meštroviča. — Druga knjžica se imenuje: "Kako bi moral postati avstrijski špijon" — Jako zabavno in podučno pisano. Nislov tretji knjžici je: O Slovincih. Napisal Dr. Niko Zupanič iz Metlike. Rodoljubne rojake opozarjamo na te knjžice, ki veljajo vse skupaj le 30 centov. Dobe se pri nas.

Išče se stanovanje z dvema sobama, s poceni rentom, blizu E. 55th St. Vprašajte pri John Barc, 3847 St. Clair ave. spodaj, spređaj. (105)

Niš prastara naselbina, pod Ptolemejem so ga nazivali Grki Naissos, pozneje se je imenoval Naissus in Nissa, od tod je ime Niš. V Nišu se je rodil cesar Konstantin Veliki, ki je mesto polepsal in razširil. Atilove hunske čete so ga strle v prah, cesar Justinian ga je zopet sezidal. V 7. stoletju so se ga polastili Slovani, zagospodovali so v njem Bulgari, pa zopet Grki; l. 1189, ga je osvojil srbski veliki župan Stjepan Nemanja, ki je istega leta pozdrnil v zidovih Niša nemškega cesarja Friderika Barbarosa na čelu nemške križarske vojske, ki je hitela v Palestino. Do bitke na Kosovem leta 1389, je ostal Niš v srbskih rokah, tega leta je zavihrala nad njim turška zastava, ki je izginila šele leta 1877. Severozapadno Niša leži holm Vinik, kjer je izvojeval dne 23. sept. 1669 mejni grof Ludvik Badenski s svojo 17.000 mož broječo armado slavno zmago nad 40.000 Turki. V srbsko-turški vojni, leta 1876, je bil Niš glavno turško oporišče proti Srbom, ki so ga zavzeli dne 28. decembra 1877. V berlinskem dogovoru je postal Niš definitivno srbska last.

Turki na Francoskem.

London, 23. dec. Iz Kodanija se poroča, da je Turčija poslala 30.000 svojih vojakov na pomoč Nemcem, in da so Nemci te turške čete poslali v Belgijo, da se borijo proti Francozom. Železniška zveza med Nemčijo in Turčijo dobro služi, in Nemci neprenehoma vozijo vojni material in topove v Mažo Azijo, da prično z naskokom na Egipt.

FINO VINO

vedno dobite pri Jos. Koželu. Belo, niagara in concord vino. Posebno ženskam je moje vino znano. Po stari navadi Jos. Kozely, 4734 Hamilton ave.

POZOR!

Slavnemu občinstvu se naznanja, da bo novega leta dan igrala v mojih gostilniških prostorih ves dan slavno znana godba "Napolitani", ki je ena najbolj izvrstnih godb na svetu. Pozivljejo se rojaki, da pridejo na novega leta dan v obitnem številu v moje gostilniške prostore, kjer bodejo postreženi z najboljšo pijačo in prigrizkom. Voščim vsem rojakom srečno novo leto. (105)

JOS. KOZELY,
4734 Hamilton ave.

NAZNANILO.

Iz urada dr. tajnika dr. Slovincem, št. 1. SDZ se naznanja članom, da se vrši prihodnja seja točno ob 11. uri popoldne in to zato, ker pred sejo tajnik ne bo mogel pobirati asesmenta, torej se prosijo člani, da se polnoštevilno udeleže, in ako se kateri ne bo mogel udeležiti in bo ženo ali otroka poslal, se prosijo, da otroci in žene pridejo plačat drugo nedeljo, ko bodejo takoj na vrsti, pri prvi seji pa bodejo morali čakati, da bo seja gotova. Nadalje se tudi naznanja, da bo društveni tajnik doma pobiral asesment, a to samo od takih članov, ki v resnici ne morejo na sejo, in sicer vsako soboto zvečer, od sedme do osme ure. Zato se prosijo člani, da to upoštevajo. Z bratskim pozdravom. Fr. Zorich, tajnik, 5909 Prosser ave. (105)

POZOR!

POZOR!

POZOR!

POZOR!

POZOR!

POZOR!

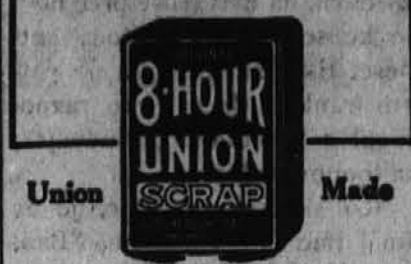
POZOR!

POZOR!

POZOR!

8 - Hour Union SCRAP TOBACCO

Je delan iz najboljšega duhana za cigare. Samo najboljši tobak se potrebuje. Najboljši tobak za zvečenje. V vsakem paketu je kupon.

Ena soba se da v najem za enega ali dva poštena fanta. 1426 E. 53rd St. (104)

Vaš doktor ve

in vam pove, da se ni njegov recepti natančno naraven in od najzdravljivejših zdravil, da vas ne more odvratiti. Vaši zdravniški recepti morajo priti v malo lekarno, kjer bodejo vedno natančno po želji zdravljena. Imamo tudi popolno zalogo gumijevih predmetov, toaletnih potrebščin, čigar in sladkorja.

Guenthers Sloven. Lekarna,
Addison Rd. vogal St. Clair Ave.

POZOR!

Priporočam vam, da kdor si želi novo hišo kupiti, kajti v tej okolici bo kompanija naredila mnogo novih hiš, nekaj plačate takoj, drugo pa na mesečno na lahke obroke odplačujete. Peljite se z Euclid Beach karo, stopite dolj na E. 140th St. blizu Sylvia ave. Vprašate pa lahko na 14218 Sylvia ave. Collinwood ob sobotah in nedeljah. (Fri. Jan. 30-16)

Zavarujem proti ognju in drugim nezgodam

AUGUST HAFFNER,
1203 Norwood Road

Čiščenje in likanje oblek.

The DAMM DRY CLEANING Co.
Cent. 738-W 1574 E. 55th ST. East 2024
A. J. DAMM, poslovođa.

J. S. Jablonski,
Slovenski fotograf

6122 St. Clair Ave. 6014 Broadway

Pravi starokrajski brinjevec

Čista slivovka kuhana iz pravih češpelj. Cena 6 steklenic \$6.50
Cena 12 steklenic \$13.00

Imamo najfinejši tropinjevec in droznik. l gal. \$2.25, \$2.50, \$2.75

Pristna rudeča obioska vina Galona 50, 55, 60 in 65c

Katavba in Delavare vino 80 in 85c gal.

Vinska posoda ob 5 do 10 gal. veđa \$1.00, za 25 gal. posoda \$2.00. Pri večjih naročilih je sod brezplačen. Te cene so samo za na delo. Naročilo naj se priloži denar in natančni naslov.

The Ohio Brandy Distilling Co.
Prva slovenska družba za proizvodnjo finih pijač.
6102-04 St. Clair Ave. - Cleveland, O.

Delo dobijo dekleta 18 let stare in več. Dobro, stalno delo v tovarni. Pridite pripravljene, da začnete takoj delati. Lake Erie Iron Co. 915 E. 63rd St. severno od St. Clair ave. (1)

Jos. Triner Grenko
vino 65c steklenica

SLIVOVKA
Cena samo do 31. decembra '15
Galona \$2.50, \$3.00, \$3.50, \$4.00

TROPINJEVEC:
Galona \$2.50, \$3.00, \$3.50, \$4.00

BRINJEVEC:
Galona \$2.50, \$3.00, \$3.50, \$4.00

PELINJEVEC:
Galona \$2.50, \$3.00, \$3.50, \$4.00

A. COHN
5819 St. Clair-av. Cleveland, O.
Mi pošljimo izjavo v posahih vaših povod. Naredite danes.

POZOR!

Priporočam vam, da kdor si želi novo hišo kupiti, kajti v tej okolici bo kompanija naredila mnogo novih hiš, nekaj plačate takoj, drugo pa na mesečno na lahke obroke odplačujete. Peljite se z Euclid Beach karo, stopite dolj na E. 140th St. blizu Sylvia ave. Vprašate pa lahko na 14218 Sylvia ave. Collinwood ob sobotah in nedeljah. (Fri. Jan. 30-16)

Zavarujem proti ognju in drugim nezgodam

AUGUST HAFFNER,
1203 Norwood Road

Čiščenje in likanje oblek.

The DAMM DRY CLEANING Co.
Cent. 738-W 1574 E. 55th ST. East 2024
A. J. DAMM, poslovođa.

J. S. Jablonski,
Slovenski fotograf

6122 St. Clair Ave. 6014 Broadway

Pravi starokrajski brinjevec

Čista slivovka kuhana iz pravih češpelj. Cena 6 steklenic \$6.50
Cena 12 steklenic \$13.00

Imamo najfinejši tropinjevec in droznik. l gal. \$2.25, \$2.50, \$2.75

Pristna rudeča obioska vina Galona 50, 55, 60 in 65c

The Ohio Brandy Distilling Co.
Prva slovenska družba za proizvodnjo finih pijač.
6102-04 St. Clair Ave. - Cleveland, O.

DENAR.

Roman

Francosko opialo Emile Zola.
Prestavil L. J. P.

Mogoče mi bodele rekli, da grem daleč in da hočem spraviti papeža iz evropskega delo-deroga. Toda v kakšnem sijaju in moči bo odseval, če bo prestoloval na svetem kraju, v sveti deželji, kjer je Krist nek-
daj govoril. Tu je njegova do-
macija, tu mora biti njegova
vlada... Lahko ste pomirje-
ni, mogoče in trajno bomo
srednjo to vlado in zavarovali
jo bomo pred političnimi pre-
klucijami s tem, da uredimo
njegovo državno poslovanje
na veliki banki, za katere akci-
je se bodejo katoliki sveta (kar
trgači, če jim zagotovimo kot
varnost silna bogastva te de-
žele."

Saccard, ki se je sprva samo
smejal, je postal zamišljen in
se dal zapeljati od te velikani-
ske ideje. Ni mogel pomaga-
ti, da banke ne bi krstili, in ta-
koj mu pade nova misel v gla-
vo:

"Banka svetega Groba, kaj
ne? (Krasno! Tu je trgovina!"

Dan pozneje, ko je prišel
Saocard k knežinji Orviedo,
da si izprosi nekoga dovolje-
nja za zavod, se zopet spomni
svoje sanje, da postane princ
miloščine te kraljice, upravitelj
milijonov za siromake. In na-
smehne se, kajti nekaj nespam-
etnega mu pade v glavo pri
tej misli.

Onega dneva dobi gospo Ka-
rolino samo v delavni sobi. Ob
oknu stoji ko: prikovana in zre
na grofinjo Beauvillieres in
njeno hčerko, ki ste se obe tej
nenavadni uri sprehajali po vr-
tu. Z žalostnim obrazom bere-
te obe dami pismo, najbrž pismo
sina Ferdinanda, kateremu
se v Rimu ni godilo baš sijajno.
"Poglejte tja!" reče gospa
Karolina, "zopet žalost za te
nesrečne ženske! Beračice na
cesti so manj usmiljenja vred-
ne kot te ženske."

"Ah, kaj," vzklikne Saccard,
"prosi jih morate, da me obiš-
čejo, tudi nje obogatim, kakor
hočemo obogatiti cel svet."

In v mrzlici svoje strasti išče
njene ustnice, da jih poljubi.
Toda s hitrim sunkom ona
umakne glavo, resna in bleda,
kot bi se jo prijala hipna sla-
bost.

"Ne, prosim vas."

Bilo je prvič, da je zopet
skušal se ji približati, odkar se
mu je v onem trenutku nepre-
mišljenosti popolnoma preda-
la. Toda ko je on sedaj uredil
trgovske posle, je mislil tudi na
ljubezen, in se je hotel torej
prepričati, kako daleč sme. Za-
to ga je nekoliko začudil na-
stop gospe Karoline.

"Res? Torej sem vam nepri-
jeten?"

Ona pa se zgane in se zopet
nasmeje.

"Sicer pa priznate, da vam
je to vseeno."

"Jaz? Jaz vas obožujem."

"Ne, ne govorite tako, v
kratkem bode te zaposljeni. Si-
cer pa vam zagotavljam, da
sem pripravljena, vselej prijat-
eljsko z vami občeovati, če ste
oni delavni človek, katerega vi-
dim v vaši osebi, in če dopolni-
te to veliko delo, o katerem
govorite.... Kaj ne? Prijat-
eljstvo je toliko boljše!"

Z nasmehom jo posluša, še
vedno v zadregi in neodločen.
Sedaj ga je popolnoma odgna-
la; smešno je bilo, ker se je
dal tako zapeljati.

"Torej samo prijateljstvo?"

"Da! Vaša dobra tovarišica
hočem biti, pomagati vam ho-
čem.... Prijateljstvo bodeva, do-
bra prijateljstva...."

In ponudi mu svoja lica, in
on premagan, pritisne dva vro-
ča poljuba na njena lica. Spre-
videl je, da ima prav.

III. POGlavJE.

Pismo, katerega je Ziga pre-
stavil iz cuskega na francosko,
in ki se je agodno glasilo, je bi-
lo, na katero je Saccard čakal,
predno začne s svojim velikim

Dva dnij pozneje, ko se je
zjutraj zbudil, mu je hipoma
sinilo v glavo, da mora pričeti
z delom, da ustvari še pred
joh konsorcij, da se proda pet-
deset tisoč akcij, vsaka po pet-
sto frankov, da bi tako razpo-
lagal s kapitalom petindvajset
milijonov dolarjev.

Ko skoči iz postelje, je že
imel ime za družbo. Ime "Ban-
que Universelle" se je posve-
tilo kot blisk v njegovi glavi.

"Banque Universelle" je po-
navljal v duhu, "Banque Uni-
verselle", to je priprosto in mo-
gočno. V tem imenu je zapo-
padeno vse.... da, iz vrstno
Banque Universelle."

Do pol desete ure koraka po
svojih širokih sobanah in se
vprašuje, kje naj v Parizu zač-
ne svoj lov za milijoni. Petin-
dvajset milijonov se mora po-
iskati. Da, izvolitev kapitala,
ta mu je delala največje pre-
glavice, kajti hotel je z dobrim
načrtom na delo.

Spije čašo, in se niti razje-
zil ni, ko pride kočijaž z nazna-
nilom, da je konj zbolel, da ga
ne more napreči, in da bo naj-
brž treba poklicati živinozdrav-
nika.

"Je že dobro.... Najel bom
kočijo!"

Zunaj na cesti ga preseneči
oster veter, ki mu piha v obr-
az; zima se je hipoma vrnila
v sredi millega maja. Kljub te-
mu pa ni želeval; veliki, žol-
ti oblaki se dvigajo proti nebu.
Da se s hojo ogreje, ne vzame
nobene kočije. Njegov namen
je, da obišče najprvo Mazauda,
horznega mešetarja, da ga iz-
praša o Daigremontu, kateremu
so bili znani vsi konsorciji
in bančne spekulacije. Na Rue
Vivienne pa ga dohiti taka ne-
vihta s tako silnim deževjem,
da je bil prisiljen stopiti pod
streho.

Kako minuto stoji tu in gle-
da v dež, ko začuje mahoma
zvenketanje zlatega denarja, ki
je bilo tako glasno, da je pre-
šumelo celo rošljanje dežja.
Zdelo se je, da prihaja to zven-
ketanje iz zemeljskih tal, kot
v pripovedki iz tisoč in ena noč.
Pogleda okoli sebe in spozna,
da se nahaja pod streho hiše
Kolb. Kolb je bil bankir, ki se
je pečal poglavito z precenje-
vanjem zlata. Nakupil je zla-
to v državah, kjer je bil kurz
nizek, nakar ga je stopil in po-
rabil zlate palice v drugih de-
želah, kjer je bila vrednost zla-
ta na višji ceni. Prijeto se na-
smehne Saccard pri zvenketan-
ju zlata. Zdelo se mu je, da
to zvenketanje pomeni za nje-
ga ugoden začetek.

Medtem je dež prenehal. Ko-
raka preko borznega trga, in
kmalu se znajde pri Mazaudu.
Ura je pravkar bila deset. Po-
vedo mu, da dobi Mazauda v
privatnem stanovanju, ker mu
je zbolel manjši otrok. Saccard
se zahvali in stopi po stopnji-
cah navzgor.

Mazaud je bil eden najmlaj-
ših borznih mešetarjev. Usoda
mu je bila naklonjena, in pri
smrti svojega očeta je imel to
srečo, da je postal lastnik ene
najbolj uglednih borznih po-
sredovalnic, in sicer v starosti,
ko se drugi šele prično učiti
borznih poslov. Poleg tega pa
je bil majhen mož prijetne zu-
nanjosti, s tankimi, rjavimi br-
ki in bodečih črnih očij. Kazal
je veliko gibčnost in poleg te-
ga velik razum. Imel je pa tu-
di oster glas, prejemal je po-
ročila iz tujezemskih bank iz
prvih virov. Njegova soproga,
mična mlada žena, katero je
vzel iz ljubezni, mu je prinesla
v zakon en milijon in dvestoti-
soč frankov. Z njo je imel že
dva otroka, hčerko treh let in
sina poldrugo leto starega.

Pravkar spremilja Mazaud
hišnega zdravnik do vrat.
"Pridite vendar notri!" reče
Mazaud Saccardu. "Res je, ti
maš otročaji povzročajo člove-

ku takoj skrbi, kakor hitro za-
čutijo malo bolelost."

In pelje ga v salon, kjer se
sedj mlada žena in drži baby v
naročju, dočim se dviga hčer-
ka, vsa srečna, da meter vidi ve-
selo, na prste in skuša mater
poljubiti. Vsi trije so bili svet-
lih las in sveži kot mleko in ker-
la, mlada mati je ravno tako ne-
doležno gledala v svet kot nje-
ni otroci. Mazaud poljubi svojo
ženo na čelo.

"Glej, da smo bili neumni,"
reče Mazaud.

"O, nič ne dene, ljubček, ta-
ko sem vesela, ker nas je po-
miril."

Pred to silko prave, velike
sreče je obstal Saccard s po-
zdravom. V bogato opremljeni
sobi je plaval vonj srečnega
življenja tega para, ki se ni nik-
dar se skregal. Mazaud je ostal
zvest mož, in bil je na glasu,
da ne igra prevratolomno, kljub
svojem mladinskemu ognju.

Gospa Mazaud, katero je
Saccard le površno poznal, mu
veselo zakliče:

"Kaj ne, gospod, že volja
zadostuje, da je človek srečen."

"To je moje prepričanje, mi-
lostljiva gospa," odvrne Saccard
"Saj so tudi ljudje, ki so tako
lepi in dobri, da se jih nesreča
ne drzne dotakniti."

Vsa žareča se gospa Mazaud
dvigne. Poljubi svojega moža
in se odstrani, nesoč malička
v naročju, hčerka pa ji sledi,
ko je objela vrat očeta. Ta je
hotel skriti svoje ganutje, in se
obrne proti Saccardu, katere-
mu reče:

"Kakor vidite, se tukaj ne
objema."

Potem ja živahno nadaljuje:
"Ali mi imate kaj povedati?
.... Ideva navzgor, kaj ne.
Tam sva lahko nemotena."

Kakor hitro sta oba v Ma-
zaudovi privatni sobi, razloži
Saccard namen svojega obiska
in poizveduje o formalitetah,
ki se potrebujejo, da se spre-
mejo vrednostni papirji na kur-
zni list. Malomarno omeni zra-
ven, da trgovina, katero hoče
začeti, se bo imenovala "Ban-
que Universelle" z osnovnim
kapitalom petindvajset milio-
nov. Da, kreditni zavod, ki je
ustanovljen posebno s tega
namena, da podpira velika pod-
jetja.

Mazaud posluša, ne da bi zi-
nil besedič; potem pa skrajno
prijazno razloži vse, kar je po-
trebno. Toda ni se dal premo-
titi, da bi prišel Saccard samo
radi talke malenkosti in njemu,
in raditega se je moral nehot
smejati, ko Saccard omeni ime
Daigremonta. Seveda je imel
Daigremont velikansko premo-
ženje; govorili so sicer, da nje-
gove sekuritate niso sicer po-
polnoma varne, toda kdo pri-
zaprav je v trgovini in ljubez-
ni vedno zvest? Nič! Sicer
pa se je Mazaud čutil kaj sla-
bega povedati o Daigremontu,
ker sta se sprla radi kupčije, in
je o tem sporu govorila cela
borza. Odktedaj je dajal Mazaud
naročila nekemu židu Jacoby
iz Bordeaux, dolgemu človeku
šestdesetih let.

Konečno se pa Mazaud še
nečesa spomni in reče:

"Zakaj se pa ne obrnete na
Gunklermana?"

"Nikdar!" zakliče Saccard,
ves prevzet.

V tem trenutku stopi v sobo

prokurist Berthier in začepne
Mazaudu nekaj v uho. Bilo je
gledelo baronovke Sandorf, ki je
prišla, da poravnava svoje dife-
rence, in je uporabila vsakovr-
stne šikane, da bi zmanjšala
svoj račun. Sicer pa je bil Ma-
zaud uslužen in je sprejemal
sam baronovko: če je pa zgu-
bila na borzi, se jo je ogibal ka-
kor kuge. Nič slabih odjemal-
cev ni kakor ženske, ki so naj-
bolj nepošteno, kadar se gre za
plačilo.

"Ne, ne, povejte ji, da nisem
doma!" odvrne Saccard nevolj-
no, "in ne popustite nobenega
centina, razumete?"

Ko se Berthier odstrani, opa-
zi Mazaud na obrazu Saccarda,
da je slednji vse slisal.

"Res je, moj dragi, jako čed-
na je, ta baronovka, toda no-
bene slutnje nimate, kako je
požrešna na denar. Oj ti od-
jemalki, kako ljubi bi jim bili,
če bi vedno dobivali. In čim bo-
gatejši so, tem več spadajo k
boljšemu svetu, tem bolj neza-
upen postajam, kajti Bog mi je
priča, da ne bodejo plačali..."

V istem trenutku vstopi v
sobo knjigovodja in mu poda
sveženj aktov, katere je prej
zahteval.

"Glejte, ravno prav prihaja,
tu je lastnik neke rente v Ven-
dome, neki gotovi Fayeux. Ni-
ti pomniti ne morete, koliko na-
ročil dobivam od tega človeka.
Seveda, ta naročila so malega
pomena, prihajajo večinoma
od meščanov, obrtnikov in go-
stilničarjev. Toda število vse
zjednači.... Osnovna podla-
ga te trgovine obstoji iz pre-
prostih igralcev, iz nepoznane,
velike množice."

Saccardu je bilo dovolj. Vsta-

Dr. Richter's
Pain-Expeller

za revmatizem,
bolelost in otpe-
lost udov in mi-
šic.

Prava dobite
v zavodu kot vi-
dite na sliki. Za-
vrnite vse zavole,
ki nimajo naše
Trade Marke.
25c in 50c po
lekarlah ali na-
ravnost od nas.

F. A.
RICHTER CO.
74-80
Washington Str.
New York, N. Y.

OBRESTI
SE ZAČNEJO VSAK DAN
VLOŽITE DENAR NA
LAKESHORE
BANK

in po pravih plačamo do
dneva, ko potegnate denar
ven

4%

St. Clair and 55th St.
Prospect and Huron
Superior and Addison.

10c Castoro Creams, 25c

Kastorjevo olje v s ašiči. Najbolje
odvajalno sredstvo za otroke.

CISTO KASTORJEVO OLJE V SLADKORJU.
Vprašajte za "Mother Goose" škatljo. Po lekar-
nah.

JOSIP
ŽELE,

SLOVENSKI po-
srebni zavod, zaloga
pohištva, pečij in barv.
Kočije in avtomobili za
poroke, krste in druge
prilike.

6108 St. Clair
Avenue.

Se priporoča narodnim Slovcem-
za naklonjenost in podporo! Po-
strežba vedno točna in poltana.

in se poslovi:
"Na svidenje, torej.... Ko
bodejo naši papirji gotovi, vas
zopet obiščem, predno jih sku-
šam prineseti na kurzno listino."
In med vratmi privatne sobe
mu stisne Mazaud roko in re-
če:

"Motite se, govorite vendar
z Gundermanom o vašem kon-
sorciju."

"Nikdar!" odvrne Saccard
skoro jezno.

Na cesti pogleda Saccard na
uro. Enajst ura, koliko zgu-

ljenega časa! Ne, k Daigre-
monta ne grem. In dasi je vz-
trepetal pri samem imenu Gun-
dermana, pa se je konečno
vendar odločil, da stopi k nje-
mu. In ali ga ni pripravil na
svoj obisk, ko mu je pri Cham-
peaux naznanil svojo veliko tr-
govino? Kot v opravičilo si je
govoril, da ne bo ničesar od
njega zahteval, in je le želel
mu skubovati, trumfirati nad
tem človekom, ki ga je včasih
imel kot za nezrelega mladiča.

In ker je pričel znova liti

dež na ulice, pokliče
in zakliče: "Rue Proven-
ce!" Tam je stanoval Gunde-
rman v ogromni hiši, ki je bila
kar dovolj velika za to
število družino. Imel je
reč pet hčera in štiri sin-
ce, med katerih so bile tri
in trije sinovi poročeni,
mu vsi skupaj podarili
rinajst unukov. Pri večer-
dar so bili vsi ti potomci
paj zbrani, je sedelo za
natančno enaintrideset
pri čemur sta bila tudi Gun-
derman in njegova žena.

\$59

Frank Cerne
NAJVEČJA SLOVENSKA TRGOVINA Z URAMI, ZLATNINO, SREBRNINO,
COLUMBIA GRAFONONI IN PLOŠČE.
6033 ST. CLAIR AVE.

COLUMBIA GRAFONOLA. Te vrste inštrument se je lju-
dem najbolj priljubil. Na milijone se jih je prodalo zadnja
tri leta. Cena mu je samo \$59, toda je jako trpežen in
ima mil čist glas.

Proda se na mesečna odplačila.

VRNIMO SE.

Vsi se radi spominjamo dnij, ko smo bili pri polni moči in živahnosti, ko se
nam je zdelo, da ima svet za nas samo srečo in veselje. Kaj je povzročilo, da
smo spremenili svoje navade, da smo zapustili srednjo pot zmernosti v vsem?
Vrnimo se k staremu načinu življenja, k preprosti hrani, k večjemu fizičnemu
delu, k svežemu zraku in posebno skrbno pazimo na prebavnost, da preprečimo
zaprtje in posledice, slabost in nervoznost. Kakor hitro se ne počutimo dobro
zanesimo se.

**Trinerjevo ameriško
grenko vino.**

To zdravilo je jako pomenljivo in poveča prebavljanje hrane in vrača tako
telesu splošno zdravje, dokler se zopet ne primemo slabih navad. To zdravilo tudi

olajša prebavne bolečine
odpravi zaprtje
ustvari apetit
pomaga prebavi
pomnoži prebavljano moč
vzdržuje organe aktivne
prežene nervoznost.

Ojačuje in daje novo moč in energijo, prepreči in ozdravi zaprtje, pomiri
glavobol, da olajšanje dekletam in ženam v njih bolestitih, je jako dobro zoper
druge bolesi.

Cena \$1.00 Po lekarlah.

JOSEPH TRINER,
IZDELOVALEC
1333-39 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Če se hočete izogniti bolečinam, imejte pri rokah Trinerjev liniment in arg-
nite z njim telo, kadar začutite najmanjšo revmatično bolečino. Cena 25 in 50c
po pošti 35 in 60c.